

# Anvisningar till

Ansökan om bevis om specialistkompetens för  
läkare i enlighet med HSLF-FS 2021:8

Denna publikation skyddas av upphovsrättslagen. Vid citat ska källan uppges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovsmannens tillstånd.

Publikationen finns som pdf på Socialstyrelsens webbplats. Publikationen kan också tas fram i alternativt format på begäran. Frågor om alternativa format skickas till [alternativaformat@socialstyrelsen.se](mailto:alternativaformat@socialstyrelsen.se)

Artikelnummer 2021-6-7477

# Innehåll

|                                                                                                                      |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Allmänt.....                                                                                                         | 4  |
| Socialstyrelsens handläggning .....                                                                                  | 4  |
| Specialiseringstjänstgöring.....                                                                                     | 5  |
| Tillgodoräknande av kompetens .....                                                                                  | 5  |
| Så fyller du i ansökan .....                                                                                         | 8  |
| ANSÖKAN om bevis om specialistkompetens .....                                                                        | 8  |
| INTYG om fullgjord specialiseringstjänstgöring .....                                                                 | 8  |
| INTYG om uppnådd specialistkompetens.....                                                                            | 10 |
| INTYG om genomförd utbildningsaktivitet och uppfyllda kompetenskrav<br>- Auskultation .....                          | 10 |
| INTYG om genomförd utbildningsaktivitet och uppfyllda kompetenskrav<br>- klinisk tjänstgöring under handledning..... | 10 |
| INTYG om genomförd utbildningsaktivitet och uppfyllda kompetenskrav<br>- Kurs.....                                   | 11 |
| INTYG om genomförd utbildningsaktivitet och uppfyllda kompetenskrav<br>- Deltagande i utvecklingsarbete .....        | 11 |
| INTYG – Delmål Sta3. Medicinsk vetenskap .....                                                                       | 11 |
| INTYG om delmål för specialistläkare från tredjeland.....                                                            | 12 |
| Ansvariga personer enligt föreskriften .....                                                                         | 13 |
| Frågor .....                                                                                                         | 15 |

# Allmänt

Dessa anvisningar gäller bevis om specialistkompetens för sökande som fullgjort sin specialiseringstjänstgöring (ST) i Sverige. Detta material bör läsas parallellt med Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2021:8) om läkarnas specialiseringstjänstgöring.

Ansökan skickas till:

Socialstyrelsen  
Avdelningen för behörighet och statsbidrag  
Behörighet 1  
106 30 Stockholm

Observera att ansökan inte kan skickas in med e-post.

Ansökningsavgiften för ST är **3300 kr** för ansökan om specialistkompetens från 1 januari 2025 och betalas in på **bankgirokonto 790-3750**.

I meddelanderutan fyller du i personnummer (ÅÅÅÅMMDDXXXX) så att betalningen kan registreras. Specialistkompetensbeviset gäller från samma datum som Socialstyrelsen fattar beslut om att bevilja din ansökan.

Socialstyrelsen kommer främst kontakta den sökande via e-post. Det är därför viktigt att du noggrant anger en aktuell e-postadress i ansökningsblanketten.

## Socialstyrelsens handläggning

Efter en första granskning av din ansökan kan Socialstyrelsen komma att begära kompletteringar av dig. I samband med att du får en begäran om komplettering får du också kontaktuppgifter till din utredare på Socialstyrelsen. Det är av stor vikt att du skickar in begärda kompletteringar till myndigheten senast det datum som har angivits. Om du av någon anledning inte kan det, måste du kontakta utredaren och begära att få svara senare. Finns det särskilda skäl kan du få förlängd svarstid.

När Socialstyrelsen har fått in alla uppgifter och medicinskt sakkunnig alternativt extern bedömare har inkommit med utlåtande utan att komplettering efterfrågas, görs en samlad bedömning av din ansökan och beslut fattas. Beslutet skickas som pdf till den e-postadress du angivit i ansökan. Efterfrågas komplettering ska begärd information alltid intygas av ansvarig person. Kompletteringar skickas till samma adress som du skickade ansökan till.

# Specialiseringstjänstgöring

Specialiseringstjänstgöringen ska fullgöras genom tjänstgöring som läkare under handledning och genom deltagande i kompletterande utbildning. Specialiseringstjänstgöringen ska inledas med bastjänstgöring under minst sex månader. Är den sökande inte specialist sedan tidigare ska specialiserings-tjänstgöringen motsvara heltid under minst fem år och sex månader. Om specialiseringstjänstgöringen fullgörs på deltid, ska tjänstgöringstiden förlängas så att den sammanlagda tiden motsvarar heltid under minst fem år och sex månader.

Socialstyrelsen tar inte ställning i frågor om upplägg av specialiserings-tjänstgöringen utan gör sin bedömning först när en komplett ansökan inkommit till myndigheten. Enligt HSLF-FS 2021:8 är det den huvudansvariga verksamhetschefen eller motsvarande som ska ansvara för att ett utbildningsprogram som utgår från målbeskrivningen för specialiseringstjänstgöringen tas fram, följs upp regelbundet och vid behov revideras.

## Tillgodoräknande av kompetens

Den som efter läkarexamen har tjänstgjort som läkare under handledning innan han eller hon fått legitimation som läkare i Sverige eller motsvarande bevis om behörighet i något annat land får tillgodoräkna sig upp till sex månader av den tjänstgöringen i sin specialiseringstjänstgöring. Detta innefattar även tjänstgöring i primärvård och akut sjukvård.

Den sökande som är specialist sedan tidigare kan tillgodoräkna sig utbildningsaktiviteter från tidigare specialiseringstjänstgöring vilket i praktiken kan korta ned den andra specialiseringstjänstgöringen. Möjlighet finns att tillgodoräkna upp till två år och nio månader av tjänstgöringstiden i den tidigare specialiseringstjänstgöringen. Det är i första hand upp till huvudansvarig handledare att i varje enskilt fall bedöma vad den enskilda ST-läkaren kan tillgodoräkna sig. Vid ansökan måste samtliga krav i den nya målbeskrivningen vara uppfyllda. Detta gäller även för den som har påbörjat en specialiseringstjänstgöring enligt äldre föreskrift men som vill ansöka om bevis om specialistkompetens enligt HSLF-FS 2021:8

Om ST-läkaren inte har prövats utifrån 2021 års regelverk ska den huvudansvariga handledaren specificera vad den sökande kan tillgodoräkna sig från sin tidigare specialiseringstjänstgöring. Detta redovisar den huvudansvariga handledaren på Socialstyrelsens intyg för den utbildningsaktivitet som det gäller. Den huvudansvariga handledaren ska skriva på intyget och ange vilket eller vilka delmål i den nya målbeskrivningen som utbildningsaktiviteten avser. I och med detta överförs informationen i tidigare intyg till de intyg som hör till HSLF-FS 2021:8. De gamla intygen behöver inte skickas med ansökan.

Om ST-läkaren tidigare har bevis om specialistkompetens enligt 2021 års regelverk så behöver han eller hon inte redovisa delmålen från den gemensamma kunskapsbasen.

En läkare får tillgodoräkna sig upp till fyra år och sex månaders tjänstgöring från annat EES-land än Sverige eller tredjeland förutsatt att ST-läkaren:

- har genomfört tjänstgöringen under handledning,
- från en verksamhetschef eller motsvarande i tjänstgöringslandet har fått ett intyg som innefattar en beskrivning av tjänstgöringens innehåll och omfattning, och
- enligt en handledare i Sverige uppfyller kompetenskraven i delmålen i målbeskrivningen, och
- har genomfört tjänstgöringen efter att ha fått behörighet att utöva läkaryrket i tjänstgöringslandet.

Om sådan tjänstgöring innefattar tjänstgöring i primärvård eller akut sjukvård får även detta tillgodoräknas.

Den läkare som har ett bevis om specialistkompetens från tredjeland ska få ett bevis om specialistkompetens i motsvarande specialitet i Sverige om han eller hon

1. har fullgjort minst tre års specialiseringstjänstgöring och därefter tjänstgjort som specialist i en sådan omfattning att den sammanlagda tjänstgöringstiden inom specialiteten eller tiden för specialiseringstjänstgöringen utgör minst fem år,
2. har genomfört minst ett års specialiseringstjänstgöring i Sverige efter att ha fått svensk legitimation, och
3. uppfyller samtliga kompetenskrav i målbeskrivningen för bas-tjänstgöringen och specialiteten.

Utländsk tjänstgöring innefattar all tjänstgöring under handledning som genomförs i ett land utanför Sverige efter det datum då man fått behörighet att utöva läkaryrket i tjänstgöringslandet.

Den utländska tjänstgöring som önskas tillgodoräknas ska redovisas i tjänsteförteckningen och på intyg om delmål. Till ansökan ska ett intyg från den utländska tjänstgöringen bifogas översatt till svenska eller engelska.

Meriter från forskarutbildning kan tillgodoräknas i specialiseringstjänstgöringen. Om sökande har en svensk doktorsexamen kan han eller hon tillgodoräkna 6 månader av tiden i sin specialiseringstjänstgöring men inte i sin bas-tjänstgöring. Detta gäller under förutsättning att kompetenskraven i målbeskrivningen är uppfyllda. Detta gäller även för en utländsk doktorsexamen som av ett svenskt universitet, en svensk högskola eller Universitets- och högskolerådet har bedömts motsvara en svensk doktorsexamen.

Tjänstgöringstiden i en läkares specialiseringstjänstgöring får efter tillgodo-  
räknanden inte vara kortare än ett år.

# Så fyller du i ansökan

En ansökan enligt HSLF-FS 2021:8 ska alltid göras på de HSLF-FS-intyg som tillhör den författningen. Följande ansöknings- och intygsblanketter hittar du på Socialstyrelsens hemsida.

I målbeskrivningen för din specialitet framgår vilka intyg du behöver redovisa. Av målbeskrivningens ruta för uppföljning framgår ifall en viss utbildningsaktivitet gällande ett visst delmål ska redovisas i ansökan. Är uppföljningsrutan ifylld betyder det att intyg ska bifogas ansökan för att redovisa utbildningsaktiviteten.

Observera att Socialstyrelsens intyg ska skickas in i original. Andra intyg som du bifogar till ansökan ska skickas in som vidimerade kopior, t ex utländska diplom. Att kopian är vidimerad innebär att en annan person än du själv, till exempel en vän eller släkting, intygar att kopian överensstämmer med originalet. Personen ska direkt på kopian skriva sin namnunderskrift, ett namnförtydligande samt adress eller telefonnummer.

Alla dokument på andra språk än svenska, danska och norska ska översättas från originalspråket till svenska eller engelska. Kammarkollegiet har ett register över auktoriserade översättare. Socialstyrelsen godkänner inte översättningar av tolkar.

## ANSÖKAN om bevis om specialistkompetens

Här anger du vilken specialistkompetens som ansökan gäller, personuppgifter, kontaktuppgifter, arbetsplats och datum för läkarexamen. Här fyller du även i om du tidigare fått svensk eller utländsk legitimation eller bevis om specialistkompetens samt datum för intyg om godkänd bastjänstgöring.

Förteckning över bifogade intyg samt övriga handlingar fylls i om man vill förtydliga ansökan genom numrering av bilagorna. Även datum för inbetald avgift ska fyllas i. Blanketten ska sedan skrivas under av den sökande.

## INTYG om fullgjord specialiseringstjänstgöring

Fyll i den specialitet som ansökan avser och sökandes namn och personnummer.

I tjänsteförteckningen är det viktigt att tjänstgöringstiden för din ST tydligt framgår. Semester och jourkompensationer får tillgodoräknas i tjänstgöringen. Föräldraledighet får inte tillgodoräknas.

Om du vill tillgodoräkna dig tid från tidigare tjänstgöring ska det framgå av tjänsteförteckningen. I ansökan anger du både den tjänstgöring som du vill tillgodoräkna dig och den tjänstgöring som genomförts under den nuvarande

specialiseringstjänstgöringen. Detta gäller även eventuell utländsk tjänstgöring som önskas tillgodoräknas. Huvudansvarig verksamhetschef eller motsvarande ska utfärda intyget.

## INTYG om uppnådd specialistkompetens

Fyll i den specialitet som ansökan avser och sökandes namn och personnummer.

Den huvudansvariga handledaren och den specialistläkare som utöver handledaren utsetts att göra den sammantagna bedömningen ska skriva under intyget. Båda ska vara specialistkompetenta inom avsedd specialitet.

## INTYG om genomförd utbildningsaktivitet och uppfyllda kompetenskrav - Auskultation

Fyll i sökandes namn och personnummer, den specialitet som ansökan avser, tjänstgöringsställe, period för auskultationen och en beskrivning av auskultationen. Ansvarig handledare för aktuell auskultation fyller i vilket eller vilka delmål i målbeskrivningen som intyget avser. Observera att utbildningsaktiviteten auskultation endast kan tillgodoräknas i avsett delmål när uppföljningsrutan är ifylld för auskultation.

## INTYG om genomförd utbildningsaktivitet och uppfyllda kompetenskrav – klinisk tjänstgöring under handledning

All tjänstgöring som du vill tillgodoräkna dig för delmålsuppfyllnad ska redovisas på Socialstyrelsens intyg om genomförd utbildningsaktivitet och uppfyllda kompetenskrav för klinisk tjänstgöring under handledning.

Fyll i sökandes namn och personnummer, den specialitet som ansökan avser, tjänstgöringsställe och period för den kliniska tjänstgöringen, samt en beskrivning av den kliniska tjänstgöringen. Ansvarig handledare för aktuell tjänstgöring fyller i vilket eller vilka delmål i målbeskrivningen som intyget avser och skriver under intyget. Handledaren för den aktuella tjänstgöringen ska ha relevant specialistkompetens och ska ha genomgått handledarutbildning.

Utländsk tjänstgöring ska redovisas både på Socialstyrelsens tjänstgöringsintyg samt på ett intyg från verksamhetschefen eller motsvarande i tjänstgöringslandet. Din huvudansvarige handledare ska då skriva på Socialstyrelsens intyg samt ange vilket eller vilka delmål i målbeskrivningen som tjänstgöringen avser. Till Socialstyrelsens tjänstgöringsintyg ska du bifoga en vidermerad kopia av det intyg eller diplom som du fick från den utländska tjänstgöringen. Intyget ska innehålla en beskrivning av tjänstgöringens innehåll och omfattning och det ska av intyget framgå att tjänstgöringen har skett under handledning.

## INTYG om genomförd utbildningsaktivitet och uppfyllda kompetenskrav - Kurs

Alla kurser som du vill tillgodoräkna dig i din specialiseringstjänstgöring ska redovisas på Socialstyrelsens intyg om genomförd utbildningsaktivitet och uppfyllda kompetenskrav för kurs.

Fyll i sökandes namn och personnummer, den specialitet som ansökan avser, kursens ämne och en beskrivning av kursen. Kursledare eller handledare fyller i vilket eller vilka delmål i målbeskrivningen som intyget avser och skriver under intyget.

Om du som ST-läkare har läst en utländsk kurs ska det redovisas både på Socialstyrelsens kursintyg samt genom det utländska kursintyget. Din huvudansvarige handledare ska då skriva på Socialstyrelsens intyg samt ange vilket eller vilka delmål i målbeskrivningen som kursen avser. Till Socialstyrelsens kursintyg ska du bifoga en vidimerad kopia av det kursintyg eller diplom som du fick från den utländska kursen.

## INTYG om genomförd utbildningsaktivitet och uppfyllda kompetenskrav – Deltagande i utvecklingsarbete

Fyll i sökandes namn och personnummer, den specialitet som ansökan avser, ämnet i rubrikform och en beskrivning av sökandes deltagande i arbetet.

Socialstyrelsen har inte några specifika krav på ämnet för arbetet och ställer heller inga krav på omfattningen av arbetet.

Det är handledaren för kvalitets- och utvecklingsarbetet som fyller i och skriver under Socialstyrelsens intyg om genomförd utbildningsaktivitet och uppfyllda kompetenskrav för deltagande kvalitets- och utvecklingsarbete. Handledaren ska inneha specialistkompetens inom det område som arbetet avser eller i avsedd specialitet samt ha genomgått handledarutbildning.

## INTYG – Delmål Sta3. Medicinsk vetenskap

Fyll i sökandes namn och personnummer, den specialitet som ansökan avser samt en beskrivning av vilken/vilka utbildningsaktiviteter som sökande genomfört för att uppnå delmålet. Vidare ska på intyget göras en beskrivning av hur det kontrollerats att sökande uppnått delmålet.

Handledaren som bedömt att sökande uppnått delmålet ska fylla i och skriva under intyget. Handledaren ska inneha specialistkompetens inom det område som arbetet avser eller i avsedd specialitet samt ha genomgått handledarutbildning.

## INTYG om delmål för specialistläkare från tredjeland

Under specialiseringstjänstgöringen i Sverige ska och handledaren kontrollera att tredjelandsspecialistens kompetens motsvarar den kompetens som krävs för specialistkompetensbevis i Sverige. Intyget ska innehålla en beskrivning av vilka utbildningsaktiviteter som sökande genomfört för att uppnå delmål samt hur detta har kontrollerats. Denna kontroll gäller både den reella och formella kompetensen och det är inte tillräckligt att hänvisa till den utländska tjänstgöringen eller den utländska specialiseringstjänstgöringen.

Fyll i sökandes namn och personnummer och den specialitet som ansökan avser, Intyget kan avse ett eller flera delmål och i så fall ska det beskrivas vilka utbildningsaktiviteter samt vilka kontroller som avser vilka delmål.

Den huvudansvariga handledaren ska skriva under intyget. Handledaren ska vara specialistkompetent inom avsedd specialitet.

Observera att de utbildningsaktiviteter som kompletterats under specialiseringstjänstgöringen i Sverige alltid ska redovisas på Socialstyrelsens intyg för respektive utbildningsaktivitet.

# Ansvariga personer enligt föreskriften

Den *vårdgivare* som tar emot läkare för specialiseringstjänstgöring ska ansvara för att det finns förutsättningar för att genomföra sådan tjänstgöring av hög och jämn kvalitet. I ansvaret ska ingå att det finns tillgång till:

- en studierektor,
- handledare i sådan omfattning som motsvarar behovet av handledning, och
- medarbetare som kan ge nödvändiga instruktioner om verksamhetsspecifika tekniker och tillvägagångssätt.

*Verksamhetschefen* vid det tjänstgöringsställe där en ST-läkare genomför sin huvudsakliga tjänstgöring ska ha det övergripande ansvaret för ST-läkarens specialiseringstjänstgöring. Verksamhetschefen ska ansvara för att det för varje ST-läkare:

- tas fram ett utbildningsprogram, och
- utses en huvudansvarig handledare.

*Studierektorn* ska ha specialistkompetens och ha genomgått handledarutbildning. Studierektorn ska samordna de interna och externa utbildningsaktiviteterna för BT-läkarna och ST-läkarna. Vidare bör studierektorn utgöra en organisatorisk stödfunktion till verksamhetschef, handledare, BT-läkare och ST-läkare.

Varje ST-läkare ska ha tillgång till en *handledare* för varje del av tjänstgöringen och en *huvudansvarig handledare* som har ett övergripande ansvar för handledningen under hela tjänstgöringen. Handledare för ST-läkaren ska:

- vara legitimerad läkare,
- ha relevant specialistkompetens, och
- ha genomgått handledarutbildning.

Den *huvudansvarige handledaren* ska ha ett bevis om specialistkompetens i den specialitet som ST-läkaren avser att uppnå.

Den huvudansvarige handledaren och *en av vårdgivaren utsedd läkare* ska göra en sammantagen bedömning av om ST-läkaren uppfyller kompetenskraven i målbeskrivningen för specialiteten innan ett intyg om uppnådd specialistkompetens eller intyg om uppfyllda kompetenskrav för specialistläkare från tredjeland utfärdas. Den av vårdgivaren utsedde läkaren ska:

- vara legitimerad läkare,
- ha ett bevis om specialistkompetens i den specialitet som ST-läkaren avser att uppnå, och
- ha genomgått handledarutbildning.

# Frågor

Har du frågor gällande din ansökan kan du ringa 075-247 30 00 under utredarnas telefontid som är tisdagar och torsdagar kl. 9-11. Du kan även kontakta Socialstyrelsens upplysningstjänst. De kan svara på de flesta av dina frågor om ansökningsprocessen. Upplysningstjänst har telefontid tisdag – fredag 09.00 – 10.00. Det går även bra att mejla oss på [socialstyrelsen@socialstyrelsen.se](mailto:socialstyrelsen@socialstyrelsen.se)

På Socialstyrelsens hemsida under frågor och svar finns ytterligare information om specialiseringstjänstgöringen.

Kontrollera att du har en uppdaterad version av lathunden.  
Materialet finns på Socialstyrelsens hemsida. Denna version uppdaterades 2022-03-16.